

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library

City виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

РІК V.

Ч. 13.

СЕРЕДА, 14. ЛЮТОГО 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, FEBRUARY 14th, 1923.

No. 13.

VOL. V.

РУРСЬКИЙ БАСЕЙН ПІД ОКУПАЦІЄЮ ФРАНЦІЗ.

ДВОХ ФРАНЦУСЬКИХ ЖОВІРІВ УБИТО.

ЛОНДОН, 12. лютого. — Нинішня депеша з Берліна до "Сентрал Ньюс" каже, що під час боротьби в Гельзенкірхені, в Рурському басейні, убито двох французських жовірів і одного Німця. Боротьба вивазала ся з того, що німецькі жовіри стримали автомобіль, в якому їхали французські жовіри.

Розганяють демонстрацію при помочі теніса.

ДИССЕЛЬДОРФ, 10. лютого. — Французські жовіри при помочі тенісу розбили в четвер демонстрацію в Реклінггаузені, яка була устроєна для заперестовани проти прогнаня шефа поліції.

Німецький опір в окупованій території є тепер сильніший, як був колись перед тим.

Окупаційні військові влади рішили арештувати і посадити до в'язниці всіх членів охоронної поліції, які не схочуть салютувати французьким офіцірам.

Поживи стає шораз менше, а цукру тут зовсім не можна дістати.

Зеліничий страйк є в повній силі по цілій території, окупованій французьким військом.

Др. Яррес, обербурумістр Дуссбург, зібрав арештованих і посадженних до в'язниці бельгійськими властями. Він був прогнаний минушого тижня, однак повернувся назад сповнивши свої обовязки.

Французи грозять, що заборолять вивіз фабричних виробів, як також стали і заліза. Вони грозять також, що заборолять вивіз залізної руди, за винятком з Лютарингії. Німецькі промисловці заявляють, що накоп'юють відтятий довіз руди, їх фабрики в протягу тижня будуть стояти замкнені.

Заборолили вивіз металевих і інших виробів.

ПАРИЖ, 11. лютого. — Віднині по півночі не буде вільно вивозити з Рурщини і Надруччини до неокупованої Німеччини металеві і інші фабричні вироби.

Вислали тенки на здавлене страйку.

ЕССЕН, 12. лютого. — До міста Герне, недалеко від Бохума, де Німці організують генеральний страйк, вислали французські тенки. На Французів, які минушого тижня заняли Герне, наложено бойкот, який розпочав ся в суботу і поширюєть ся по цілій округі.

Польські робітники страйкують в Рурщині.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Депеша з Амстердама до "Експендз Телеграф" каже, що Французи спроваджують до Рурського басейну польських робітників. Депеша наводить донесення з Гданська, в якому сказано, що 800 польських робітників всіа в тім порті на французський корабель для відправи до Рурського басейну.

Прогнали міністра.

БЕРЛІН, 12. лютого. — Дра Геніша, пруського міністра просвіти, арештовано і прогнано з Вісбадену.

РОБІТНИКИ СКЛИКАЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ.

БЕРЛІН, 12. лютого. — Депеша з Ессена до "Роте Фане" каже, що на день 4. марта скликаєть ся конференція реєських вестфалійських робітників. Конференція скликає спеціальний комітет, назначений робітничими радами, якому поручено запросити на конференцію провідні міжнародні робітничі організації, щоби "підняти всі потрібні кроки в інтересі пролетаріату".

До запрошених організацій належать Червоної Інтернаціонал Професійних Союзів, Другий і Третій Інтернаціонали, соціал-демократичні і комуністичні партії і трейд-юнії Франції, Німеччини, Бельгії і Великої Британії.

Французи дальше займають німецьку територію.

БЕРЛІН, 11. лютого. — Наспівні вчера з Діссельдорфу відомості кажуть, що французська війська посувають ся з околиці Ельберфельда і Ленепа в напрямі Радевормвальду.

Забороляють німецьким міністрам приїздити на окуповану територію.

ПАРИЖ, 11. лютого. — Відтепер французсько-бельгійські влади в Рурському басейні не будуть впускати членів німецького правительства на окуповану територію. Французський прем'єр Пуанкаре і бельгійський міністер заграничних справ Деспер виготовили тут вчера на конференції коротку ноту в сій справі, яка була счас переслана німецьким амбасадом в Парижі і Брукселі.

Причиною поїздка Куно.

Причиною такої акції Французів була головно недавня поїздка німецького канцлера Куно по окупованій території, яка дуже піддержала на душі німецьке населення. Французи не хочуть, щоби подібні історії більше повторяли ся.

Майнери Рурської області проти Французів.

ЕССЕН, 6. лютого. — Голова юнії майнерів в Рурській області оповістив вчера, що його юнія відказалась вести переговори з французькими урядниками в справі страйку майнерів. Він заявив, що майнери не будуть працювати під загрозою багнетів і порадили Французам забирати ся з Рурщини, кажучи, що й так не стануть нічого.

СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ В ЛЮТАРИНГІІ.

ФОРБАХ, Лютарингія, 10-го лютого. — Після розбитя переговорів з працьодавцями 22.000 вуглекопів в північній Лютарингії вийшло в четвер на страйк. В головні страйкові центри піславо військо.

Зеліничники піддержують майнерів.

МЕЦЬ, 6. лютого. — Німецькі зеліничники в долині Саар згодили ся піддержувати страйкуючих майнерів і грозять негайним припиненням зеліничного руху, як би французські влади робили щосьбудь на шкоду майнерів.

ТУРКИ ПРОДОВЖИЛИ УЛЬТИМАТУМ АЛІАНТАМ.

ЛОНДОН, 12. лютого. — Як подає донесення Райтера, Турки предложили аліантам новий ультиматум, даючи їм три дні, в яких вони мають забрати зі Смирни свої воєнні кораблі.

Депеша з Парижа до "Таймса" каже, що Турки застерігають собі повну свободу діляни по впливі сих трох днів.

Прибувши зі Смирни до Атен капітан британського корабля розповідає, що Смирна находить ся тепер під арматами 11 британських, 4 французьких і трох італійських воєнних кораблів.

Італія, так само як і Англія та Франція, займає становище, що Турки не мають права жадати від аліантів, щоби вони забрали зі Смирни свої воєнні кораблі.

Депеша з Валетти на Мальті доносить, що Англія висилає на турецькі води зі своєї атлантійської флотії еще одну флотію воєнних кораблів. Таких флотій буде там тепер п'ять.

Обстають за арештованими в Туреччині комуністами.

МОСКВА, 5. лютого. — Півурядова "Правда" натякає, що приязні відносини між Росією і Туреччиною булиб zagrożені, як би ангорське правительство стратило арештованих там недавно комуністів. Під заголовком "Не загаяйтесь за далеко, панове Кемаль і С-ка" часописі предкаже, що Туреччина буде потребувати колісї помочі Росії і каже: "Колісї кемалістів будуть переслідувати комуністів, так тої помочі не відстануть, хоч би й плакали".

ПРОГНАЛИ ЛЮДЕНДОРФА.

ВІДЕНЬ, 5. лютого. — Приїзд німецького генерала Людендорфа, бувшого головного шефа німецької армії підчас світової війни, до Клягенфурту, Каринтія, дав почин до грізної боротьби між соціалістичними робітниками і неправильними відділами німецьких націоналістів.

Людендорф прибув до Клягенфурту, щоби виголосити промову на конгресі селян. Коли їхав автомобілем зі стайції, робітники хотіли його стягнути з автомобіля. Окруживши його вони кричали до него: "крававий пес", "убийниц" і т. п.

Людендорф був приневолений вертати і не міг виголосити промови на селянський конгресі. Робітники постягали відтак націоналістичні декорації, якими було прибрано місто, і їх поपालили.

Людендорф ледви утік з життям з Австрії.

ВІДЕНЬ, 6. лютого. — Соціалісти трохі що не злізчували генерала Людендорфа, як їхав з Клягенфурту до Відня. На його поїзд виконано напад в Брук, Капфенберг і Вінер Найштадт. В Гецендорф під Віднем славний німецький генерал опустив поїзд під охороною поліції, яка радила йому їхати негайно до Німеччини. Він ледви мабув завтра рано до Відня, не вступаючи до Відня.

БЕРЛІН, 10. лютого. — Професор Вільгельм Конрад Рентген, винахідник лучів Рентгена, знаних загально як "ексрейс", помер в Мінху, столиці Баварії.

ДАЛЬШІ АРЕШТОВАНА КОМУНІСТІВ В ІТАЛІІ.

РИМ, 10. лютого. — В різних частях Італії поліція дальше переводила вчера арештованих комуністичних організаторів.

Між арештованими находить ся Маріо Маріані, один з найвизначніших італійських новелістів. Арештовано також посла Гвідо Віцелі, а його мешкане і дім його батька перешукано.

В Реджжіо Нель Емілія, столиці провінції Емілія, один арештований робітник мав признати ся, що він ділав на приказ центральної комуністичної організації, якої осідок є в Мілані.

Провідники перугійських фашистів отримали загрозуючі листи, підписані тайним революційним езекутивним комітетом.

Забирають фонди комуністів.

РИМ, 6. лютого. — Наслідком маніфесту Комуністичного Інтернаціоналу, в якому закликаєть ся робітників світа до поборовання фашизму, італійське правительство наказало арештувати десяткох комуністичних провідників і забрати фонди комуністів.

Вчера сконфісковано 250.000 франків, які найдено в хаті комуніста Бордіні, бувшого члена палати послав.

Депеша з Москви доносила минувшої п'ятниці, що Комуністичний Інтернаціонал і Червоної Інтернаціонал Професійних Союзів видали прокламацію з проголошенням світової війни фашизмами.

"Ми рішили — кажець ся в прокламації — піддержувати матеріально, морально і політично діяльність пролетаріату світа в боротьбі проти фашизму і організувати міжнародний фонд для тої цілі".

КРОВАВІ ЗАБУРЕННЯ В СТОЛИЦІ МЕКСИКА.

МІСТО МЕКСИКО, 2. лютого. — З приводу страйку трамваєвих робітників прийшло тут вчера в полудне до кровавих забурень перед робітничим домом. Кажуть, що хтось стріляв на жовірів, яких поставлено на стріжках, і наслідком того зачалась загальна стрілянина. Всі крамниці в центрі міста замкнено і припинено перевозовий рух. Власти вислали сильні розряди війська з наказом стріляти на смерть в разі дальших забурень. Підчас розривів убито 14 осіб, а більше як 40 поранено.

Арештують "червоних" страйкерів.

МІСТО МЕКСИКО, 2. лютого. — В злуці зі страйковими розрухами поліція арештує богато осіб і доси запроторено в арештах 145 "червоних" страйкерів. Військо заняло голдовну квартиру юнії пекарів і стереже водопровід.

Побили жидівських студентів в Бухарешті.

БУКАРЕШТ, Румунія, 1. лютого. — Підчас розривів, які мали місце минувшої ночі перед королівською палатою з приводу антисемітських демонстрацій студентів, поранено велике число жидівських студентів. Наслідком тої бучі власті замкнули університет до 8. лютого.

3 СОВІТСЬКОЇ РОСІІ.

Нота совітського правительства до Японії.

МОСКВА, 12. лютого. — Сопівська Росія вислала до Японії коротку ноту, в якій просить Японію, щоби заховувала міжнародні приписи і дістала дозвіл перед висланем воєнних кораблів до російських портів на Тихим океані.

Надають концесії заграничним підприємцям.

МОСКВА, 2. лютого. — Рада Народних Комісарів підписала угоду, якою надає одній німецькій фірмі право будувати і пускати в рух літаки в Росії, а також концесію на удержування воздушної комунікації зі Швеції через Росію до Персії.

Місяць січень взагалі був свідком многих концесій, удаєних економічною радою. Одна італійська сільсько-господарська кооператива набула концесію на великий простір землі над Доном в сусідстві земель, які виданувано оноді німецькій фірмі Крупа. В Баку надають нафтові концесії для американської фірми Сінклер Ойл Корпорейшен та є вже гого до підпису угоди з Англіянами на концесії в Грузії. Успіва всіх тих концесій є сприятливі для совітського правительства.

Тутешні совітські провідники говорять, що ті угоди є доказом, що Росія змагає з усіх сил до економічної відбудови. Вони кажуть, що поїздка совітського посла Іоффе до Токіо стоїть в злуці з "заходами в цілі створення економічного співділяння між Росією і Японією.

Форд вислає трактори до Радянських Республік.

БЕРЛІН, 2. лютого. — Американська фірма Генрі Форда в Дітроїт, Міш., одержала від радянського правительства концесію на доставу тракторів до Радянських Республік.

Після угоди з радянським правительством Форд зобовязав ся доставити Радянським Республікам 2.000 тракторів, вартості \$4.000.000. Перший транспорт тракторів находить ся вже в дорозі до Одеси.

В заміну за се фірма Форда одержить від Радянських Республік ріжні сирі матеріали, які будуть продані в краях західної Європи.

Генрі Форд є одним з перших великих американських капіталістів, який згодив ся дати радянському правительству значний кредит.

Концесія для Американців.

МОСКВА. — Тут оповіщено, що американська фірма Сінклер Ойл Корпорейшен одержала від совітського правительства 36-літню концесію на 1.000 квадратних верств нафтового терену на острові Сахаліні. Між услива контракту вставлено дві замітні точки: перше, що Злучені Держави не долустяць ся ніяких воєнних вицників супроти Росії, а друге, що совітське правительство буде визнає протягом п'ятиох років. Компанія набула також право будувати дві пристані на острові, які будуть власністю і під контролею російського правительства.

Товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісті".

Ваші товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісті".

ВУДСВОРТ ХОЧЕ, ЩОБИ КАНАДА ЗРЕКЛА СЯ НІМЕЦЬКОГО ВІДШКОДОВАНЯ.

Робітничий посол з центрального Вінніпегу Вудсворт поставив в доміяльнім парламенті резолюцію, щоби Канада зрікла ся всіх претенсій до Німеччини в звязку з воєнним відшкодуванням. Вудсворт заявляє, що се буде в інтересі світового мира.

Експлозія в майні убила 51 людин.

В четвер 8. лютого вибухла в майні Донсмуїр в Комберленд, Б. К., велика експлозія, в якій втратило жите 51 людини. До п'ятниці витягнуто 25 трупів, з того 14 білих і 11 Хінців.

Демонстрація безробітних у віденській парляменті.

ВІДЕНЬ, 5. лютого. — В суботу прийшло у віденським парламенті до фізичної боротьби між християнськими соціалістами і соціалдемократами, коли послідні впровадили на галерію 200 безробітних, які своїми окликами: "Ми голодні, домагаємо ся хліба!", переривали наради парляменту. Предсідатель парляменту був приневолений на кілька годин здержати сесію.

МОНТЕВІДЕО, 3. лютого.

В провінції Ріо Гранде до Суль (в Бразилії) революційні заворушення прибирають широкі розміри.

Богато міст, як Крузалта і Пальмейра, перейшли під контролю повстанців, які усунули місцеві і стейтові власті.

ДР. Ф. НАНСЕН ПЛАНУЄ ПОМІЧ У ВІДБУДОВІ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

МОСКВА, 5. лютого. — Др Фр. Нансен, голова міжнародного допомогового комітету для Росії, вийав вчера з Москви до Берліна, підписавши зі совітським правительством угоду в справі дальшого подання допомоги в новій формі. Се буде в доставі коній, тракторів та ріжних знарядів для більших радянських господарств, особливо на Україні.

ДО ВІДОМА ВСІМ ФІЛІЯМ, ВІДІЛАМ І ТОВАРИСТВАМ СТОВ. УРД.

Четвертий Зїзд Стіваришени Укр. Роб. Дім ухвалив, щоби справоздане зїзду було видруковано окремою відбиткою і розіслане всім філіям, відділам і товариствам не пізнійше, як до 10. лютого. Через навал роботи в друкарні оказалось цілковито неможливим се виконати. Дві найголовніші причини, які гальмували ишу роботу в друкарні, се набране і поквітнування дописи та лист помічником і друковане звіту з комуністичного процесу у Львові. З тої самої причини спізнив ся і журнал "Голос Праці" за місяць січень. А до того треба ще додати ріжну роботу в звязі з Четвертим Зїздом Стов. УРД. Однак звіт з комуністичного процесу у Львові закінчуєть ся в сїдуючім числі "Укр. Роб. Вістий" і редакція та друкарня приложать всіх зусиль, щоби чисискорше справитись з залеглою роботою. Справоздане з Четвертого Зїзду постараеть ся вислати якнайкорше.

УВАГА! - НОВІСТЬ СЕЗОНУ - УВАГА!
Драматично-Співацький Кругок Укр. Робітничого Дому
В СУБОТУ, 17. ЛЮТОГО, В УКР. РОБ. ДОМІ
Знамениту песу в 4-ох діях В. Винниченка п. н.:
Чорна Пантера і Білий Медвідь
Штука грана з великим успіхом українськими театрами в Галичині і на Україні. Грана також в Москві, Празі, Відні, а в сїм сезоні грають її в Берліні на німецькій мові. Кругок від довшого часу робить всяд старання, щоби сю штуку виставити як найліпше. Не пропустіть нагоди побачити сю надзвичайно чудову штуку, котра виставляєть ся пораз перший на сцені Укр. Дому в Вінніпегу. Приходіть самі і кличте друзів.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ (включаючи воєнну таксу).
ЗАХОДОМ ЛІГИ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ В ВІННІПЕГУ
ВІДБУДЕТЬ СЯ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ЛЮТОГО
В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ
КОНЦЕРТ
Програма концерту буде проголошена в сїдуючім числі "Укр. Роб. Вістий".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОЧАТОК ВЕЛИКОГО ДІЛА.

Вже від року серед юніонного робітництва Злучених Держав і Канади веде свою діяльність Трейд-юніонна Просвітна Ліга ("Trade Union Educational League"), яка має на цілі перемістити теперішню юніонну систему в той спосіб, щоби робітники були зорганізовані в юніон не після професій ("crafts"), а після індустрій. Трейд-юніонна Просвітна Ліга не думає осягнути свою ціль при допомозі організованя осібних юніон, як се роблено в Канаді спробою з'основанем Одної Великої Юнії, але при допомозі злуки існуючих юніон різних індустрій, які належать до Американської Федерації Праці, а в Канаді до т. зв. Промислово-Робітничого Конгресу ("Trades and Labor Congress"). В Злучених Державах зроблено вже в тім напрямі велику роботу. За "amalgamation", як се по англійськи називають злуку різних юніон даної індустрії, заявили ся вже многи стейтій федерації Американської Федерації Праці. В інших стейтах, де федерації ще не заявили ся офіційно за злукою, рядове юніонне робітництво є теж за сею злукою, але йому стоить поки що на перешкоді реакційна юніонна бюрократія, яка має в своїх руках юніонний апарат. Та можна сміло сказати, що більшість рядового робітництва в Американській Федерації Праці вже стоить за злукою і приїде час, що те робітництво, помімо спротиву юніонних урядників, переведе свої наміри в життя.

Та в Канаді справа Трейд-юніонної Просвітної Ліги стоить дуже бідно в порівняно до Злучених Держав. Тут і там існує відділ тієї організації, та живої, кипучої роботи в роді тієї, яка веде ся на півдні від нас, в Канаді не видно. І тому з радстю треба поводити перші вісти, що і в Канаді починає ся на широку скалю акція за злукою, поки що, залізнодорожних робітників.

Телеграма з Монреалу під датою 8. лютого доносить, що серед рядових залізничних шапових робітників в Монреалі розпочато рух за злукою 16 головних залізничних юніон в Канаді в одну індустріальну юнію, яка обнімала би цілу залізничну індустрію в сім краю. До всіх юніон залізничних робітників в Канаді розіслані в сій справі циркуляри, як також пороблено заходи для скликаня конвенції, яка має обговорити справу злуки.

Юніонні урядники заявляють, що гадка створеня одной великої залізничної юнії в Канаді повстала від часу невдачі страйку залізничних шапових робітників в Злучених Державах, яку то невдачу приписують браку гармонії між ріжними юніонами.

Друга телеграма з Монреалу з того самого дня доносить, що по цілій Канаді відбувають ся вже тайні мітинги рядових членів юніон залізничних шапових робітників в цілі зорганізованя всіх залізничників в одну юнію. Сі мітинги відбувають ся без відома признаних голов згаданих юніонів.

Дальше в телеграмі сказано, що головним керівником повисшого руху є В. З. Фостер, голова Трейд-юніонної Просвітної Ліги.

Цілюю започаткованого руху є зорганізувати не лише шапових робітників, але і всіх залізнодорожних робітників і циркулярні з'їзди розіслані до всіх залізничних юніон. Остаточну справу злуки всіх залізничників в Канаді в одну юнію вирішить прийдуча конвенція.

Тільки говорять поки що скупи відомости з осідку головної квартири канадійських залізничних юніон, Монреалу. Можна надіятися, що розпочатий рух за злукою всіх залізничних юніон доведе до бажаного результату, навіть помімо опозиції зі сторони юніонних урядників. Коли самі рядові члени взяли ся за се діло понад голови своїх "провідників", то вони поведуть справу далше до кінця. В ділі злуки всіх залізнодорожних робітників, як і робітників інших індустрій, в одну юнію на місце кільканайцятьох — повинен взяти участь кожний класово свідомий робітник.

Хай же-ж зроблений рядовими залізничниками в Монреалі початок буде передомовою хвилею в історії юніонного руху в Канаді!

РОБІТНИЧА ПАРТІЯ КАНАДИ І ТІ ОРГАН.

Кожда політична партія, кожда професійна організація, без ріжниць чи є вона чисто капіталістична, дрібнобуржуазна чи пролетарська не може існувати і успішно розвиватися, если у неї нема свого органу, своєї газети, яка давала-б напрям роботи тієї партії, лучила-б її членів в одно могуче тіло, була-б її речником, висловом її провідної думки і ідей.

Капіталістичні чи навіть дрібно-буржуазні партії і організації добре розуміють значеня своїх органів і заздалегідь забезпечують їх існуванем. Невеликі численно, але сильні організаційною дисципліною і централізацією, капіталістичні партії і організації видають свої органи, якими засипають уліці великих міст, містечок, від яких не відженеш ся ні в ресторації, ні в потязі, ні в дома. Капіталістичні партії поставили свою газетарську справу так хитро і міцно, що самі робітники підпомагають їх газети своїми тяжко зарпачованими центами. Хто продає газету капіталістичної партії? Дитина бідного робітника. В холод, в страшну зимову стужу, в осіну або весняну слоту бігає мешанна голодна і холодна дитина бідняка по уліці і дере своє горло, викрикаючи назву капіталістичної газети, органу ворожого робітничової партії і класи.

Так за кроваві центи робітника за працю його власної дитини капіталістична клася, за посередництвом своєї газети, вливає отрую в серце розвиненний мозок робітника.

Що-ж робить робітник в напрямі поширеня органу своєї класи?

Свідомий член організації до певної міри підпомагає його, але робітник як маса — ні. Загалом робітничая маса не є ще остільки свідомо, щоб зрозуміти значеня робітничової організації або партії, а про газету, то нема що й говорити.

Візьмим далше зорганізованих або партійних робітників. Вони і в своїх організаціях не живуть в згоді. Капіталістична клася і тут не лишила робітників в спокою. Вона підслала своїх агентів в нутро робітничих організацій, підкуплює провідників робітничих організацій, вона посередню або безпосеред-

но підтримує в робітничих рядах розкол, даючи свою моральну а навіть матеріальну поміч правим, меншевицьким течіям в робітничих організаціях. А сі течії видають знова свої органи і в них в подвійний спосіб провають робітничу єдність і солідарність.

Подивим ся на робітничий рух в Канаді. Скільки тут є робітничих професійних організацій і партій? Які їх напрями і взаємовідносини між собою? Між ними ведуть ся спори і роздори. Чому і чия рука в сім? Та рука тих-же самих капіталістів і їх агентів. Як може бути успішний розвиток робітничого руху в Канаді, если на чолі найсильнішої професійної організації Трейд енд Лейбор Конгрес стоить директор залізниць Том Мур? І коли в тієї організації почало творити ся діве крило з радикальних елементів, яке почало демаскувати зрадничу роботу головних лідерів, то ті лідери також не мовчать, але, маючи в своїх руках юніонні органи, ведуть в них шалену кампанію проти радикальних робітників, обриваючи їх перед робітничими масами і роблячи на них навіть брудні доноси до властей. Сі пани зовсім залишили писати в своїх органах про шоденні потреби робітництва, залишили боротьбу за капіталістами, але направили всю свою енергію на боротьбу з дісними революціонерами.

В Канаді таким нещасним Макаром, на якого падають всі удари як зі сторони капіталістів, так і зі сторони реакційних лідерів робітничих юніон і угодовських політичних партій є молада Робітничая Партія Канади. Сі всі гадючки ради би одного дня розірвати на части моладу тіло Р.П.К. В ній вони бачуть свого найстрашнішого ворога. Чому? Бо сі партія стоить на платформі чисто класової боротьби, бо вона є проти всяких угод з буржуазією, бо вона є проти уступок капіталістам, бо вона, нарешті, демаскує угодовську політику ріжних великих і малих Мурів.

Але чи є Робітничая Партія Канади о стільки сильна, щоби успішно відбити всі ті удари, які на ню сыпуть ся, щоби заперечити всі клевети, адемаскувати вовків в овечій шкурі, щоби, нарешті, висказати робітничим масам свої дійсні цілі і ідеї? Не розуміємо ся з правдою, коли скажемо, що ні. Чому? Бо перш всего Р.П.К. не має свого сильного органу, який був би її речником, який висловлював би її волю, стремління, давав солідарний напрям її роботі і лучив би довкола себе її членів та приєднував би на її сторону робітничі маси.

Робітничая Партія Канади не має відповідного органу, сею кожного живичка кождої політичної партії. Офіційний орган Р.П.К. "Воркер", який виходить в Торонто раз на два тижні, є малий і слабкий, щоби реагувати на всі шоденні вимоги партійного життя. Він не є забезпечений фінансово, а тим самим і слабкий морально. Дайте фінанси, а тоді не тільки побільшить ся формат газети, але покращає і її зміст — се акціома капіталістичної системи. Ми знаємо, як тяжко бороти ся англійським товаришам з обступившими їх доволка ворогами. А не забуваймо, що їх вороги, є одночасно і нашими ворогами, если говорити загальною мовою. Бо если говорити пролетарсько-партійною мовою, то тут нема "ми" і "вони", нема "чужі" і "наших" ворогів. Тут є лише ми — клася пролетаріяту, а там є вони — клася капіталу і її прислужники. Тому, коли ми говоримо про негайну поміч "Воркеру", то говоримо про помірну партійному органу. І на отсім місці ще раз **визнаємо віддані У.С. Р.П.К., щоби ще сею місяця занялись кампанією помічи для "Воркера". Побільшимо "Воркер" — побільшимо ряди Р.П.К. Помагаючи "Воркеру" — самі собі помагаємо.**

Робітнич.

ПЕРЕД БУРЕЮ.

Непевна ситуація в Польщі.

(Від нашого кореспондента зі Львова.)

Львів, 14. січня 1923.

У нас тут ситуація непевна, положене як перед бурею. Авантюра імперіалістичної Франції, її похід на Німеччину, її відбив ся тут неабияким відгомном. Польща в союзі з Францією, від неї вона залежала, з нею має мілітарну конвенцію. На виступу про похід Франції на Німеччину праві польські партії цілком отверто домагають ся, щоб Польща пішла на поміч Франції та за атакувала Німеччину і відібрала собі від неї Гданськ, цілий Шлезек та всі "польські" землі.

Се домагане ставить зовсім виразно в "Слові Польським" 14 тижнів треба страйку друзів. Робітничий рух давить ся і далі.

От варшавські газети доносять, що заасудженого на 5 літ за комуністичну агітацію посла Домбаль перевезено знова до тюрми в суді і доручено новий акт обжалованя за який нові комуністичні злочини. Буде це один процес і певно Домбаль дістане ще кілька літ додаткової тюрми.

Проти непольського населеня іде знова нагілка і то всіх польських партій. От проти вживаня в сенаті української і білоруської мови виступили тепер перші польські соціалісти з П.П.С.

Пролетаріят ведений на паску соціал патріотами поволі дожно приходить до себе. Тяжко прийдеť ся йому зустріти сі непевні події. Та є надія, що він таки остійть ся на своєму становіщі.

Робітничая солідарність.

НЮ ЙОРК. — Російсько-Американська Індустріальна Корпорація, сформована юнією кравецьких робітників, вислала до Індустріального Банку в Москві \$250,000, які будуть ужиті на отвореня фабрик одягу.

КОМУНІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЕССЕНІ.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей".)

Одночасно з парижською конференцією держав Антанти в Ессені зібралась конференція комуністичних партій тих-же країн. Дві конференції ставили одна перед одну. З одного боку держави переможці вислали представників капіталістичної класи для того, щоби винайшли способи витрусити з Німеччини контрибуції. З другого боку представники революційного пролетаріяту в особі своїх найдійніших партій вислали своїх делегатів — комуністів.

Сдиним свою увагу на сій останній конференції.

Вас самі вислали нарад Репараційної Комісії, яка відбула свої засіданя перед парижською конференцією, зловією пророкували негзоду між державами Антанти. Відмова французьких членів комісії по родити ся з висновками англійських експертів предеказували роздор між Англією і Францією. Справді в той час, як англійські висновки виправдували Німеччину і установляли факт німецької добросовістності, французькі експерти неохотно підкреслювали, що Німеччина могла постачати контрибуцію, дерево і шине, але зі златої волі не хотіла свого зробити. Осв чому про розкол між Францією і Англією вже говорено скорше, як сей розкол став доконаним фактом. А чутки про окупацію Рура швидко поширили ся випереджаючи події. Тому-ж саме і комуністичні партії країн Антанти і ріжних сусідних країн одночасно з парижською конференцією скликали в Ессені свою конференцію.

Кітчеві імперіалістичної боротьби і згрозі війни вони сміливо і рішучо протиставили ідеї міжнародної пролетарської солідарності. — Оттаке значеня має факт скликаня конференції в Ессені. Виробити низку заходів для знівеченя французьких імперіалістичних планів — ось таке завдане вона ставила собі. Зирнаючи покривало з німецької буржуазії, яка торгує працею німецьких пролетарів — се друга точка нарад. Розкрити імперіалізм Англії, яка одягаєть ся в шати демократії — ось про що мала сказати конференція англійськомому пролетаріяту. Показати трудящому світові кайдани економічного і політичного рабства, в яке Антанта плетувала закути німецькі робочі маси. Осв такий момент піднесла конференція.

Але конференція в Ессені ще звернула увагу на хитру позицію соціалпатріотів, які в особі Вандервелда заявили свою згоду на політику Пуанкаре і національного блоку: який знає світовий пролетаріят, що націонал-соціалісти поставили себе на рівні з шовіністами і імперіалістами, що вони кидають гасла негзоди і ворожечі в лави пролетарської, що вони зістають вірні своїй зрадї, яку вони вчинили з початку війни.

На конференції в Ессені прибули делегати отсім Центральних Комітетів Комуністичних Партій: Німеччини, Франції, Британії, Італії, Бельгії, Голландії, Чехословаччини.

Після обміну думок і нарад з приводу окупації Францією Рурського басейну видано відозву, витяги з котрої ми ось тут подаємо:

"Парижська конференція розбила ся. Франція Пуанкаре загрожує воєнним захопленем Рурського басейну або найменше конфіскацією державних копальні і лісів або іншими примусовими заходами.

Кому се корисно? Навпевно не трудящому населеню: французькому так же мало як і німецькому.

Окупація і примусові заходи не можуть нічого принести крім збільшеня дорожечі і виласку, які ляжуть на плечі трудящому народові.

Світлові конфлікти будуть заострені, а національна несправність розгорить ся.

Єдиним вислідом французьких примусових заходів буде порозумінє між францу-

ськими і німецькими капіталістами контом французьких і англійських робітників.

Французький робітнику! Боре, щоби війська були негайно відкликані з окупованих земель.

Німецький робітнику! Примушуй німецьких капіталістів покласти на себе тягарі репарацій!

Німецький і французький робітнику, урядовце, дрібний селянин і ремісник! Об'єднуйтесь, не вважаючи на кордоні, країни і партії проти Ваших висискувачів!

Геть Версальський грабіжницький договір!

Проти імперіалістичних розбійницьких політик!

Хай живе правительство трудящих народів!

Відбуває Європій перемогу робітничої класи!"

Під сев відозвою підписалось всім представників комуністичних партій.

Ся об'єднана комуністичная клася якраз виявляє дух, що панує в таборі пролетаріяту. Ся відозва ясно і отверто ставить питання про протидієність двох класів в останній сутічці між Німеччиною, Англією і Францією. Поглиньмо лише на те, що чинить і чого доконала світова буржуазія.

Щоби здобути матеріальні засоби на поширеня і зріст армії, флоту, армат і озброєня Франція напосідає на Німеччину, жадаючи контрибуцій за воєнні шкоди, хоча війну робили всі капіталісти.

Щоб подбути ся тягарів контрибуцій, німецькі капіталісти відступуючи перед французькими капіталістами роблять натиск на німецьке робітництво, понижують реальну заробітну платню і піднісують години робочого дня.

Мілітаризм, імперіалізм і гегемонія буржуазії французької республіки видупує з французьких робітників надвартість, подвоює ярмо висиску німецького робітника, шпурляє цілі народи в національну неволю.

Карпатська Україна стогне під чоботом чеських капіталістів, якими керує Франція. Галицькі трудящі маси стонуть в ярмі польської окупації, яку переведено в інтересах французьких капіталістів.

Се Версальський мир замує члени Галичини.

Ессенська комуністичная конференція поставила до стерна революційної антиімперіалістичної акції Міжнародний Комітет. Сей комітет охоплює всім краї. До нього входять одинадцять делегатів — від Німеччини, Франції, Англії, Італії, Бельгії, Голандії і Чехословаччини. Сі обрані з поміж передових лав робітничих звертають ся з закликом до робочих мас тих країн. Такий заклик є оправданий сучасними і минулими фактами і явищами.

Хто винен, що в Англії один мільон п'ятсот тисяч робітників позавалені праці? — Версальський мир.

Хто винен, що пролетаріятові в Чехословаччині аменшено платню? — Версальський мир.

Хто винен, що в Італії впроваджено мілітарним фашізму? — Версальський мир.

Хто віддав Галичину в кайдани польсько-французького мілітаризму? — Версальський мир.

Хто кинув Європу в злидині, блокував Росію, Україну, віддав Бессарабію і Буковину в пащу румунського мілітаризму? — Також Версальський мир.

Ось чому ми, разом з комуністичною відозвою, говоримо: Геть Версальський мир, який закував Галичину в кайдани національної і соціальної неволі.

Г. Підбуобин.

Фарарльберг, 13. січня 1923.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

Не забувайте також про пресовий фонд одинокої української робітничої газети в Канаді!

НА ПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКИХ ПОДІЙ.

Антанта, тобто спілка великих імперіалістичних держав з Францією та Англією на чолі, утворена для перемоги над німецьким імперіалізмом, розвалила ся. Не могли довго спільно грабувати хижакі: протидієність їх інтересів мусіла раниш чи пізнійш проявитися ся, бо кожний з них хотів по своєму грабувати Німеччину.

Франція, незадоволенна тим, що Англія пропонувала на парижській конференції політику угоди з німецьким капіталом й віддала Америці французькі золоті запаси, що хоронили ся в Лондоні, вирішила власними силами примушати Німеччину віддати їй зверхнальне по національному Версальському договору.

Французьке військо вступило в найбагатший промисловий край Німеччини — в Рурську країну й поводить ся там, як єдиний господар. Французький капітал хоче стати власником тої частини металургічної та вуглевої промисловості, що ще лишила ся в руках німецького капіталу, прикриваючись тим, що він лише хоче контролювати виконане Німеччиною Версальського договору.

За контрольорами — агентами французького капіталу парижська біржа післала озброєних французьких робітників та селян, котрі ще вірять, що таким способом буде відбудовано зруйноване імперіалістичною війною господарство Франції.

Політика французького капіталу, що випливає з Версальського миру — загроза мирові в Західній Європі. І се добре розуміють передові загоны робітників — комуністи Франції, Німеччини, Англії, Бельгії та Італії. Вони скликали міжнародний комітет акції, щоби спільними силами бороти ся проти міжнародної буржуазії. Вони бо знають, що після окупації Рурщини німецькі капіталісти поживат просити ласки у французьких капіталістів, щоби, склавши угоду, разом висискувати робітників Рурської країни.

І яких би заходів не вживала французька буржуазія, з одного боку, й німецька, з другого, спадє поладу з очей тих, котрі ще вірять угодовчим соціал-демократам як Німеччині, так і Франції. Тоді настане край панованню буржуазії в Західній Європі й вона прилучить ся до "Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Сей день наближаєть ся й наближеню його допомагають сама буржуазія своєю поведінкою. ("Більшовик").

Помімо сего, що польський примусовий асентирунок у Східній Галичині, як се було оголошено урядом, повинен був скінчитися ся дня 23-го грудня, він в дійсності продовжуєть ся далше. І так в перших двох тижнях місяця січня сею року тільки в однім повіті Бібрка арештовано около 40 українських молодців і їх доставили польські жандарми "як добровольців" до польської армії. Польські жандарми тепер волочать ся по селах поперебираючи за купців і вишукують сих, що не ставили ся до бранки.

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

як зорганізована Радянська Україна, то прочитайте брошурку, яка вишита накладом "У.Р.В." і називаєть ся

КОНСТИТУЦІЯ

УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ

Ся брошурика видана Радянським Правительством України для масового поширеня між робітниками і селянами на Україні.

Ціна 5 центів.

Замовленя посилайте до: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor St. WINNIPEG, MAN.

ХТО ЗРОБИВ МЕНЕ БОЛЬШЕВИКОМ.

IV. Оббігавши всі склепи, офіси і банки, збільшивши свої довги на фарму (на будучий урожай) о \$75.00, вибрався я нарешті в дорогу. Вийшов за місто і — ану до читання. Пустив коні промаленьку шкандибати а сам до газети. Мої нерви починають напружуватись, я починаю злоститись... Мені вже шкода, що я так нечестно обійшовся з духовною особою за якихось там "комуністичних дурисвітів". Я вже представляю собі, як то я, прихавши другим разом до міста, буду його перепрошувати. Мало того. Я напишу до "Укр. Голосу" і до "Кан. Фармера" і висловлю їм подяку, що вони не змарнували моїх степів на пересилку мені цієї большевицької зарази. Так я думаю, коли витягну з сіна "Укр. Роб. Вісти". Я сейчас на першій стороні сподіваюсь знайти там пашквілі і брехні на український народ на Україні, на бога і на ріднину жите, а годівню на все що українське. Я представляю собі, як то "Укр. Роб. Вісти" тішать ся, що большевики виморидили голодом та змоковцями Україну, як вони випишуть хвалебні гимни всім ворогам галицького народу України і Галичини та тим, що розстріляли всіх українських вчених людей. Сі всі думки промайнули мені в голові в одній хвилині, поки я витягнув з сіна "Укр. Роб. Вісти". Витягнув, розвинув, але читати не міг. Віз таракотів по грудях і бугки танцювали мені перед очима. Я лише міг прочитати назву самої газети. — Ач палюки! — сказав я сам до себе. — Для більшого обдурювання людей, дали назву "Українські"... — Гові! — сказав я до коний. Коні стали. Мої очі почали бігати по першій стороні газети. Перебіг я наголовки всіх новинок і... нічого страшного не вичитав. Самі вісти з усіх усього. Розгорнув другу і третю сторінку, а далі нетерпляче забіг аж на четверту. Статі, дописи, кореспонденції з Канади, Галичини, України, Німеччини, Австрії... Україну називають Україною, Галичину — Галичиною, фермера — фермером, Петлюру — запорожцем, редактора "У. Г." — брехуном, польську шляхту гатять, коби здоровенькі були та і українських пивок, тих, що живуть з поту фермера, не милують. Переглянув я одно число — беру друге, а дальше третє. І в однім і в другім і третім читаю палкі поклики до фермерів і робітників помагати голодуючим нашим братам на Україні. Тут же рідом містяться ся страшні описи положення голодуючих, подається ся докладні причини голоду, відозви Червоного Хреста з України. Дальше бачу поквітання жертводавців і палкі відозви робітників одних до других, посвідка і подяка від Левинського, представника України в Празі. Читаю і сам собі не вірю і сам себе питаю: — Що-ж се, траєція вашій матері, ви мене переконували, що "комуністичні дурисвіти" з "Укр. Роб. Вістий" — се найбільші вороги українського народу? А чому-ж ви не помагате голодуючим Україні? Се було мое перше благословенне тим... Люди переїздили попри мене, минали, а один навіть спитав — чи я попасаю, але я не звертав уваги. Я переглянув газету, посидів, подумав і рушив в дорогу. В дома застав я дівчинку хору. — Хтось наврочив, чи щось, — каже жінка, — бо вчора щільний день бігала, а нині лежить. Впоравшись з худобою, берусь я по вечері до читання. Жінка почала щось воркотіти, але я сказав, що маю нову газету і хочу переглянути. — Подивись там, може там нова газета пише про які знахорки, бо хто його знає, може прийдесть ся до когось владис, бо я знаю, що наші дівчачі

роки. А доктори проти якої нічого не знають. Я засміяв ся, але все-ж таки глянув за тими знахорками. Ажже-ж, якраз знайшов. Ні то бі знахорки, ні "Бальзаму св. Михайла", ні агентів, ні докторів ні шахраїв, ніяких оголошень. Аж лекше зітхнув. І як я се-го зразу не замітив. Бачив, що чогось не доставало, але чого — не міг догадатись. В неділю йду до сусіди, переплатника "Кан. Фармера". — Мало паперу — каже він подивившись. — Але весь списаний. — Нема ціна на фермерські продукти. — А ти-ж якось недавно сам кляв тим газетам, що містять ціни на фермерські продукти за те, що твій швагер, вчитавшись в газеті, що в місті ціни на бараболі по 50 ц., наладував дві фіри, повів і... продав по 15 ц. за бусель? І ти кляв тим газетам за брехню, а сю сварив, що нема ціни. — Так обидва слово за словом перчитали ми всі три числа "Укр. Роб. Вістий". А в понеділок післав \$2.00 на піврічну передплату. На довше бо-яв ся посилати, думаючи, що після трох чисел трудно ще судити. І так від того часу я почав читати "Укр. Роб. Вісти". Платчу і читаю, а если "патріотичні пани" такі добрі, що шлють мені свою газету безплатно, то мені се байдуже. Пайір в обійство придасть ся. Якось в пару місяців пізніше прийшло ся мені знова бути у Вегреві. А до того часу ціла околиця знала вже, що я "большевик". Іду в напрямі стації, аж стрічаю ся з знакомим вже читачем пресбтеріанським попом. — Гало! — каже він, простягаючи руку. — На віки слава — відповідаю. — Чи правда тому, що я чув? — Так як ви там самі були? — А то що з вами сталося? Що на вас так подіяло? — Певно те, що "Укр. Голос", "Кан. Фармер" і ви, отче, так дуже старали ся мене перестерегти — відповів я зі сміхом. — Правду то кажуть, що заборонений пайд дуже смачний. Адам согріши і передав нам свій нахил грішину... — Не "нам", але мені, бо ви не согрішили. Вам бог передав нахил забороняти — відповідав я. — Так, так, заборонений пайд смачний — пробубонів знова попина, хитаючи головою. — Если ви переконались, що заборона не тільки не помагає, але ще й спокосує людей на гріх, то змініть орієнтацію... — Себто як? — Проповідуйте большевизм. Коли люди побачуть, що і попи проповідують большевизм, то і скажуть, що в тім большевизмі нема нічого доброго, коли й попи його проповідують. А то ви як пишете в церкві викликані большевиків та забороняти своїм парафіянам читати "Укр. Роб. Вісти", то вони після служби божею йдуть до мене і просять хоч показати ім "Укр. Роб. Вісти", бо кажуть, що пид дуже кляв ім. Так би-м здоров був, що я сам вже відослав три передплати на "Укр. Роб. Вісти" від ваших парафіян. — Від кого? — Спитайте в церкві, то вони самі признають ся, бо ті що читають "У.Р.В.", не таять ся. — ?... — Ну, то як-же ваше становище, що-до зміни орієнтації? — Ви навчилися шуткувати, від коли стали большевиком. — Я не шуткую, але говорю се в вашім інтересі. Ось ви проповідуете вже цілі роки пресбтеріанізм, а парафіян біг має. Забороняйте людям пресбтеріанізм, а будете мати успіх; заборонений пайд смачний, як ви кажете. — "Начальство" прожене мене з парафії. — Поясність ім, що робите се в їх інтересі. — Не пояснюєть ся.

— А скажіть мені чому бог заборонив Адамові їсти овочі з дерева пізнана добра і зла? Що могло шкідити боготви, если-б Адам був знав, що то є добро, а що є зло. Если-б він був знав се, то певно був би не грішив. Хіба боготи розходило ся о те, щоби Адам був дурний. — Не дурний, але чесний. — То чому в такім разі бог поставив Адамові на дорозі спокосу — яблону пізнана добра і зла? Хіба без тої одної деревини рай не був би раєм? — Бог хотів знати, чи Адам є твердий, слухняний і чесний. — А от если ми будемо йти обидва разом і мені захочеть ся знати, чи ви чесний і я пидасу вам під ноги каміня, ви зашпортаете ся і розбідете нос, чи ви мені за се подякуете? — Ви зваріювали, таке говорите, що й кули не держить ся. — Я не знаю чи я зваріював, але я знаю, що один з нас владє з себе варіята, коли не може відповісти як слід на питання. Але сварити ся над тим не будемо. Я все-ж таки дякую вам, що ви сказали, де я розбідете дістати "Укр. Роб. Вісти". — Я дуже жаляу, що здивав ся з вами тоді. Від коли ви почали читати ту газету, то з вами, як з чоловіком, годі говорити. Вас люди повинні шуртати ся. — "Повинні", але не шуртати ся. Звуть большевиком, але часто звертають ся за порадою. — Себто ви з "Укр. Роб. Вістий" набрались такого розуму? — Певно, бо вкуєив забороненого плоду пізнана добра і зла. — Отже вас повинно ся вигнати... — Договорюйте, договорюйте: "повинно ся вигнати з раю" — чи не так? Але що на нещасті ми жиемо в капіталістичній пеклі, то нема мене куди вигнати, чи не так? — Ай, ай, ай! Але-ж то вже у вас той зяик ходить. Начитавшись большевицької газети, вам здаєть ся, що ви всі розуми попили. — Ні, мені так зовсім не здаєть ся. — Ну коли не здаєть ся, то може ви ще повернете колісь на правильний шлях, а поки що, наша бесіда вичерпалась. До побачення! — сказав нарешті попина. — До побачення! — відповів я і пішов на стацію. Не успів я відійти кілька кроків, аж чуо: — Пане добродію! Зачекайте! Обертаю ся, а попина біжить за мною: — Слушайте, я вже давно бачив "Укр. Роб. Вісти", чи не читали ви там часом, може вже можна послати гроші на Україну? Я післав би своїм кілька доларів. — Читав, що можна послати гроші і поживу, але на палець вам сказати не можу. Але послати на шур можна. Знаю, що поживу можна послати через Ара, а гроші, здаєть ся, через банк. Можна послати листи, пакунки... — Дякую. Коли буду у вашій околиці, то зайді і розвідаюсь докладно. — Заходьте. Але я вам радив би передплатити самому "Укр. Роб. Вісти". Там є богазю новинок з України, а ви з віттам походите, то вам цікаво про се знати. — Бою ся. Донесуть і я готів стратити місце. — Ага. Рада-б дуже до раю, але пани не пускають. Ха-ха-ха! — Чого ви смієте ся? — Смію ся, що не тільки звичайні люди, але і попи звертають ся до мене за інформаціями... — А то-ж які такі попи? — А от хоч-би і ви. — Вел... — Вел з поповиною... І ось вже близько рік від того часу. Час не довгий, але як багато змінило ся в моім світогляді. Я зовсім иншим очима дивлю ся тепер на світ. Я бачу те, що попередно було за-слонене від мене. Я ще не зовсім видючий, але бачу перед собою витиче-

КОСМОС І УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЛЕТАРІЯТ АМЕРИКИ.

"Космос" виріс із практики, розпочатої в центральних державах Європи американськими робітниками. В деяких відносинах — як продовжене попередної діяльності, а в деяких — як йому антитеза. Продовженем є, як і було, — допомога пролетарській Україні друкованим словом. Два роки тому товариші в Америці й Канаді збирали свого загарованого гроша і друкували у Відні літературу. Через велику різницю між доларами й коронами ім щастило (чи повинно було щастити) звертати свої витрати продажем виданя в Новім Світі, а більша частина йшла на Україну за дурно. Так здійснювала ся поміч. На жаль, халпива робота і недосвідченість виконавців у пеньсували наслідки гарних намірів і бажань. Пролетарська Україна не могла читати дарованих книжок. Не про неї, та навдалу чи й про Америку та Галичину, було сі книжки писано. Отже, "Космос" становить діло з голови на ноги. По перше, Україні буде більше користі, коли їй дадуть не 5 книжок дурно, а хочби й за гроші, але 500. Тому, отже, доки се можливо, то різницю між долларом і маркою необхідно повернути на збільшене продукції. Отже, поміч вийде і розміром і цінністю — більшою, ніж попередно. По друге, над книжкою не повинно потіти і по двацять раз кидати її з рук — через мову. Нема галицької і наддніпрянської мови. Мова є одна — українська, але вона повинна бути такою, щоб понятя й думки самі діляли в голову читача, не зачіпаючи ся за репяхи й колочки, густо насяні в книжку нетямущим, несовісним, а буває — і недорозумним перекладачем. "Космос" поставив собі завданням припинити се лихо і пускати в друк тільки найвище кваліфіковані як з боку мови, так і з боку читкості викладу рукописи. Звичайно, се звужує розмах роботи, алеж "Космос" має надію, що незабаром темп її може проти сьогоднішного вдесітеритись. Які завдання ставить собі "Космос" більш конкретно? В першу чергу — піднесенє ідеологічного рівня українського читача. Відомо всякому, що патріоти спекулюють на темній масі і тим змушують їх бороти ся і лити кров за власть поневолена. Се путь Петлюри, Петрушевича і инших. Але може не всякому доводило ся спостерігати приклади, як иноді брошура чи книжка, що звертаєть ся до розуму обдурених і правдиво інформує їх, як иноді раптово ламає во-на їхню свідомість, майже силою перекидаючи їх з ворожего табору туди, де ім належало бути зроду. Отже, не можна недоцінювати впливу книжки, бо не дурно-ж сказано було "Знає — то сила!" І "Космос" у першу чергу вважає потрібним друкувати марксистську літературу. На сім шляху дві брошури він уже й видав, а саме: Ю. Стеклов, "Карл Маркс, його жите й діяльність" і Б. Горев "Матеріалізм — філософія пролетаріяту". Нині в друк ідуть: К. Маркс, "Заробітна плата, ціна і зиск" та "До критики політичної економії" і Н. Бухарін, "Теорія історичного матеріалізму". Підготовляється низка инших класичних творів Маркса, Енгельса й инших. Чим же може допомогти "Космосові" американський робітник конкретно, на ділі? Перш за все — розкупують виданя "Космоса" та читають їх. Кожда книжка "Космоса", чи з того чи з иншого боку, буде корисною не тільки справі, а й самому покупцеві-читачеві особисто. Книжки сі повинно читати, а "Космос" дбатиме, щоб їх і можна було читати. Але на сім не кінець. "Космос" повинен розпочати интензивну роботу. Він має випустити десятки назв, рахуючи иноді, що книжка розходити-

меть ся протягом і 2—3 років. Для сього потрібні більш гроші, ніж ті, що "Космос" назбирав з гурту товаришів на Україні та розпочав на них свою роботу. Бог тут розходить ся не о тисячі, а о десятки тисяч доларів. Бог "Космос" не виконає свого завдання, коли не згуртує коло себе принаймні сотні працівників, що були-б здатні засипати книжкою 30-мільоновий народ, що триста років ждав свого пролетарського великоддя. Америка й Канада*) могли наскидати понад сотню тисяч доларів на підтриманє петлюро-петрушевичівської мильної банкі. Сі гроші пропали на віки без жадного сіду в історії, без жадного зиску для українського народу і для розвитку його культури. Америка й Канада повинні ще раз напружитись, щоб заснувати діло, яке має на оцітільки користь українському народові. Між иншим, титар допомогти повинен лягти на плечі не самим лише робітникам Нового Світа. Діло повинні підтримати й інші суспільні елементи — ті, розумієть ся, для кого українська культура не є поборним словом. Для сього утворюєть ся можливість, коли кожний може допомогти "Космосові" на свій смак. Хто приймає ідеологічний напрям "Космоса" і його керує, той купить у нього позичковий шер ціною в 10 доларів. Сей шер не даватиме дивіденди аж до першого січня 1923 року, після чого або буде заміненій акцією, або даватиме певний процент прибутку як вексель. Хто-ж не згодний з напрямом і керуванням "Космоса", але все-ж бажає безпосередно допомогти народові, — хай шле жертву на один з пяти видавничих фондів: 1. наукового соціалізму, соціології і економіки, 2. красного письменства, 3. підручників і самоосвіти, 4. індустріальної техніки і 5. сільського господарства. Про рух позички і фондів "Космос" регулярно надсилати справозданя в американські українські газети, подаючи повні прізвища кредиторів і жертводавців, як що на те не буде з їхнього боку спеціального застереження. З сіх справоздань при кінці року склада-тиме ся річне справозданє окремою книжочкою. *) Автор статі неслухно обиджає українських робітників в Канаді, заявляючи, що вони помогли "наскидати" понад сотню тисяч доларів для Петрушевича, — бо попису суму зібрано виключно в Злучених Державах. — Редакція "У.Р.В."

На закінченє треба додати, що "Космос" потребує допомоги негайно. Отже — хай не лишить ся ні одного українського робітника в Америці й Канаді, що пошкодував би дати ці позичити кілька доларів на діло піднесенє культурного рівня українського трудового народу. Всі до помочи й до негайної помочи! Шеф-редактор і член Правління "Космоса" *Ев. Косляненко.* Від Редакції: — Хто бажав би закупити шер у видавничій "Космос", може засилати гроші на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man. Винахід професора Шумилова. Професором Шумиловом внайдене спосіб економічної рифікації буржового соку. Но вид спосіб, крім економії, звільняє робітників від дуже складних і важких праць по навантаженю і розвантаженю газових печей. Народа директорів цукрово-варень Лівобережя ухвалила винахід і постановила живити його в найкоротшому часі. ВАЖНЕ ДО ДРАМАТИЧНО-СПИВАЦЬКИХ ТОВАРИСТВ. При Українським Робітничім Домі в Вінніпегу розпочато друкованє нот, в першу чергу робітничо-революційних пісень. Уже вийшли з друку і продають ся пролетарський гимн "ІНТЕРНАЦІОНАЛ" і революційний "ЖАЛІБНИЙ МАРШ". Партитури для мішаного хору коштують лише по 40 ц.кожда. Поодинокі відбіти голоси по 5 ц. кождий. Ми радимо товаришам замовляти разом з партитурами і поодинокі голоси для сопранів, альтів, тенорів і басів. Се заощадить труд і часу на розписуванє. Замовляйте партитури сейчас і пишть кілька висилати примірників кожного голосу. Вневдовзі вийдуть з друку ноти на мішані хори "Варшавячки", "Шалійте, шалійте" і инші. Будеть ся також друкувати і народні пісні. Замовляти на "Інтернаціонал" і "Жалібний марш" разом з належністю засилати до: Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man., Canada. Товариші! Вивчайте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ТІЛЬКИ ЩО ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ: ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА. Книжка має 328 сторін друку і розділена на три головні частини: 1. Товар, гроші, капітал. — 2. Наварність. — 3. Заробітна плата і дохід з капіталу. Сі частини знова поділені на кільканайшть розділів. Завдаєм сеї книжки є — познайомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоб його студіювати, а також вона улегшить студії тих, котрі студіюють "Капітал". Економіка править світом і тому кожний робітник повинен знайомитись і студіювати економічні науки. Ціна книжки \$1.00. ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ. Написав Гайрліх Кунов. Книжка має 180 сторінок друку. ЗМІСТ: 1. Новіші досліди релігії. — 2. Як повстали ідеї про духів і богів. — 3. Початки почитаня духів. — 4. Від почитаня духів до почитаня тоте-мів і прадіав. — 5. Сотворенє світа. — 6. Небо і пекло. — 7. Почитанє прадіав і жертва прадіав. — 8. Від почитуваня прадіав до культури природи. — 9. Останки культу духів і прадіав у старо-індійській релігії. — 10. Як Індра з пелімоного прадіавського бога став богом природи? Самі наголовки розділів вказують на те, яку наукову вартість має ся книжка. Не воюйте з релігійою фразами, а до-казуйте її дійсне значінє, на підставі строго-наукових до-свідів і фактів. В сьому вам, якраз поможе ся книжка. Ціна книжки 50 центів. Замовляня шліть на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

